

PERUNKIRJOITUKSESTA

Perunkirjoitus on perintökaaren 20. luvussa määrätty tilaisuus. Alla on otteita perintökaaren määräyksistä. Tarkemmat tiedot tässä esitteessämme mainituista perintökaaren kohdista löytyy internet osoitteesta www.finlex.fi. Perunkirjoitus on toimitettava kolmen kuukauden kuluessa kuolemantapauksesta, jollei asianomainen lääninverovirasto saman ajan kuluessa tehdystä hakemuksesta pesän laatuun katsoen tai muusta erityisestä syystä tätä aikaa pidennä. Perunkirjoitus on siis suoritettava aina, siitä riippumatta, minkä ikäinen vainaja oli tai oliko hänellä omaisuutta vai ei. Perintökaaren 20. luvun mukaan osakkaan, jonka hoidettavana pesän omaisuus on, tahi pesänselvittäjän tai testamentin toimeenpanijan on määrättävä perunkirjoituksen aika ja paikka sekä valittava sitä toimittamaan kaksi uskottua miestä. Jollei osakas, pesänselvittäjä tai testamentin toimeenpanija ole ottanut pesän omaisuutta haltuunsa, tulee muun henkilön, jolla, on omaisuus hoidettavanaan, toimituttaa perunkirjoitus. (tarvittaessa tästä tarkemmat tiedot perintökaaren 18 luvun 4 §:ssä).

Perintökaaren 21. luvun mukaan osakas ei vastaa henkilökohtaisesti vainajan velasta.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, perunkirjoitusvelvollinen osakas vastaa henkilökohtaisesti vainajan velasta, jos hän laiminlyö perunkirjoituksen toimituttamisen määräajassa. Sama vastuu on osakkaalla, joka perunkirjoituksessa tai vahvistaessaan valalla perukirjan vaarantaa velkojan oikeutta antamalla vääräksi tietämänsä ilmoituksen tai jättämällä tahallaan ilmoittamatta jonkin tietämänsä seikan.

Hautausseurastamme tekee perunkirjoituksen itse tai välittää perunkirjoituspalvelun sukuselvityksineen ja omaisuuden arviointineen.

**Toimistossamme perunkirjoitusasioita hoitavat
Ilkka Ollonen ja Mariella Pirkka**

Ottakaa yhteyttä, niin etsitään yhdessä Teille parhaiten sopiva ratkaisu.

Suomen Hautausseurastojen Liitto ry:n valtakunnallinen yhteistyökumppani:

Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy

F.O. Virtasen katu 6. 55100 Imatra
puhelin 020 749 8170, fax (05) 415 2288, sähköposti imatra@lindblad.fi,

muut toimipaikat löydät www.lindblad.fi

PERUKIRJA ON:

1. Veroilmoitus, jonka pohjalta määrätään perintövero.
2. Selvitys vainajan ja kuolinpesän varoista ja vastuista.
3. Kuolinpesän epävirallinen osaksluettelo, johon merkitään lisäksi kaikki sellaiset henkilöt, joilla on oikeus saada jotain jäämistöstä.
4. Oikeudellisesti merkittävien asiakirjojen kokoelma, joka palvelee kuolinpesän myöhempiä toimia kuten pesänselvitystä ja perinnönjakoa.

PERUNKIRJOITUKSEEN KUTSUTAAN:

1. Leski
2. Lakimääräiset perilliset
3. Toissijaiset perilliset
4. Testamentinsaajat
5. Tarvittaessa edunvalvoja vajaavaltaiselle (holhooja tms.)
6. Muut (esim. osakas, jonka asema on riidanalainen)

PERUNKIRJOITUKSESSA SELVITETÄÄN

- Oikeudellisesti merkittävät seikat, kuten esimerkiksi
- osakkaan sukulaisuussuhde perinnönjättäjään
  - testamentti, avio-oikeus, avioehtosopimus
  - lahjat ja niihin liittyvät avio-oikeusmääräykset
  - tiedot perittävän sitoumuksista, esim. takausvastuut
  - ennakkoperinnöt
  - uskottujen miesten arviot omaisuudesta
  - lakiosavaatimukset (jos niitä esitetään perunkirjoitustilaisuudessa)
  - lesken ilmoitukset tasingosta ja jäämistön hallinnasta
  - osakkaiden oikeudellisesti merkitykselliset lausumat
  - poikkeukset puolisoiden omaisuuden puolittamis periaatteessa yms.

PERUNKIRJOITUSTILAISUUS

Perunkirjoitustilaisuudessa luetteloidaan perinnönjättäjän perilliset ja muut oikeudenomistajat sekä laaditaan yksityiskohtainen luettelo pesän varoista ja veloista sekä todetaan muut perintöveron määrittämiseen liittyvät seikat, erityisesti puolisoiden välisiin varallisuussuhteisiin liittyvät oikeudelliset kysymykset, kuten lesken oikeus hallita jäämistöä jakamattomana tai olla luovuttamatta tasinkoa vainajan perillisille ym. Se henkilö, jonka hallussa kuolinpesä (pesänhoitaja) valitsee perunkirjoituksen toimittajiksi uskotut miehet, jotka suorittavat omaisuuden luetteloinnin ja arvioinnin. Yleensä sama henkilö toimii myös pesän ilmoittajana.

Tämä velvollisuus kuuluu lain mukaan sille, joka on parhaiten perillä pesän tilasta.

VAINAJAN OIKEUDENOMISTAJAT

Perunkirjoitukseen kutsuttavien henkilöiden piiri selvitetään sukuselvityksen ja muiden asiakirjojen perusteella. Yleensä oikeudenomistajien piirin muodostavat aviopuoliso ja rintaperilliset. Jokaisessa yksittäistapauksessa selvitetään sukuselvityksen avulla, ketkä ovat ns. lakimääräisiä perillisiä.

Oikeudenomistajien selvittäminen on keskeinen osa perunkirjoitusta. Heitä kaikkia ei tarvitse välttämättä kutsua perunkirjoitukseen. Näin on esim. erityistestamentin saajan kohdalla.

Osakkaat kutsutaan perunkirjoitukseen todisteellisesti. Yleensä kutsumisen hoitavat uskotut miehet. Uskotut miehet huolehtivat siitä, että kaikki ne henkilöt saavat kutsun, joille lain mukaan on varattava tilaisuus osallistua perunkirjoitukseen.

SUKUSELVITYS

Sukuseelvityksen tekeminen tarkoittaa aukottoman virkatodistusketjun hankkimista kaikilta paikkakunnilta, missä perinnönjättäjä on asunut 15 vuoden iästä lähtien. Näin voidaan todeta virallisista asiakirjoista, ketä lapsia hänelle on syntynyt elämän aikana. Mikäli joku lapsista on kuollut, tämän osalta tehdään myös vastaava selvitys, jotta voidaan todeta, ketkä ovat kuolleen lapsen sijalle tulevat sijaisperilliset. Ellei perittäväältä jäänyt lapsia, tehdään sukuseelvitys hänen vanhemmistaan, jotta saadaan virallinen selvitys sisaruksista. Yleensä uskotut miehen tekevät sukuseelvityksen, mutta mikään ei estä pesän osakkaita hankkimasta tarvittavia virkatodistuksia itse. Elossa olevista osakkaista ei virkatodistuksia tarvita, mikäli heidän henkilötunnuksensa tiedetään.

TARVITTAVIA ASIAKIRJOJA

Sukuseelvityksen lisäksi tarvitaan vainajaa ja elossa olevaa puolisoa koskevat pankkitiedot (saldotodistukset kuolinpäivän mukaan, samoin selvitykset mahdollisista veloista).

Pankissa lasketaan saldotodistukset kuolinpäivälle, kun heille ilmoitetaan, että todistusta tarvitaan perunkirjoitusta varten. Pelkkä tiliote tai pankkikirja ei riitä.

Aikaisemmin kuolleen puolison perukirja tarvitaan myös, samoin kuitit kuolinpesän kuluista.

Uskotut miehet selvittävät tapauskohtaisesti, mitä muita asiakirjoja tullaan tarvitsemaan (esim. talon tai muun kiinteistön tiedot, selvitykset osakkeista ja osuuksista yms.)

MUISTILISTA

Perunkirjoitus on kuolinpesän **veroilmoitus**. Se on asiakirja, josta selviävät kuolinpesän (myös puolisoiden yhteiset ja lesken omat) varat ja velat, joiden perusteella perintövero määrätään. Perunkirjoituksessa ei oteta kantaa omaisuuden jakamiseen. Perunkirjoitus laaditaan seuraavien hankittavien asiakirjojen pohjalta ja perunkirjoituksessa tulee käydä selville:

ESITIEDOT:

- Sukuselvitys - Sukuselvityksen tulee olla aukoton siitä saakka kun vainaja oli täyttänyt 15 vuotta. Tilataan vainajan viimeisen kotipaikan kirkkoherranvirastosta, keskusrekisteristä tai maistraatista.
- Virkatodistukset, lesken ja perillisten virkatodistukset, tilataan kunkin perillisen asuinpaikkakunnan kirkkoherranvirastosta, keskusrekisteristä tai maistraatista, mikäli ovat kirjoilla eri rekisterissä / paikkakunnalla. (ns. elossaolotodistus)
- Sukuselvitystilauksen yhteydessä voi sopia myös perillisten virkatodistuksen tilaamisesta.
- Kaikkien perillisten osoitteet.
- Testamentti, vainajan (tai puolisoiden keskinäinen) jälkeen jättämä testamentti.
- Avioehtosopimus
- Vainajan osoite, ja/tai tiedot, missä hän on viimeiset aikansa viettänyt.
- Lesken ilmoitus, luovuttaako hän tasinkoa ensiksi kuolleen puolison perillisille (AL 103. 2 §)
- Ilmoitus siitä, tuleeko leski pitämään hallinnassa yhteisen kodin (PK 3: 1a §).
- Ensiksi kuolleen puolison jälkeen tehty perukirja tai sen jäljennös.
- Jos ositus tai perinnönjako on toimitettu vainajan ja ensiksi kuolleen puolison oikeudenomistajien välillä, jäljennös osituskirjasta tai perinnönjakokirjasta. Mahdolliset perintöveropäätökset.
- Jos vainajalta jää osuus johonkin muuhun jakamattomaan kuolinpesään, siitä tehdystä perukirjasta jäljennös tai jos perinnönjako on suoritettu, jäljennös jakokirjasta.

OMAISUUS (myös lesken omaisuus on ilmoitettava):

- Kiinteistötiedot/ Kiinteistöverolippu / Kaavaote: lainhuuto, pinta-ala, rakennukset.
- Osakehuoneistojen osakekirjat ja/tai isännöitsijätodistukset.
- Muut arvopaperit, puhelinosakkeen osakekirja, arvo-osuustilin tiedot, tms.
- Käteisvarat
- Pankkisaldotodistukset (myös lesken) kuolinpäivän mukaan, lisäksi viimeisimmät tiliotteet.
- Auto, perävaunu, vene, muut moottoriajoneuvot: kopio rekisteriotteesta
- Aseet, merkki, malli, sarjanumero, kopio aseenkantoluvasta
- Taideteokset, taulut tms. luettelo, nimi, koko, taiteilija, taulun arvo
- Kulta- ja hopeaesineet
- Koti-irtaimisto, ei tarvitse eritellä, ellei sisällä erityisen arvokkaita esineitä.

PESÄN VELAT JA POISTOT:

- Sairaala yms. hoitokustannukset
- Hautauskustannukset, hautaus toimisto, kuolinilmoitus, seurakunta yms.
- Muistotilaisuuskustannukset
- Kuolinilmoitus ja kiitosilmoituskustannukset
- Vuokrat, sähkö-, ja puhelinlaskut
- Velat, takaus- tai panttivastuusitoumukset
- Muut kuolinpäivän jälkeen maksetut menot
- Vainajan vakuutukset, henkivakuutus, sijoitushenkivakuutukset tms.